

55/2002. (III. 26.) Korm. rendelet

a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről

A Kormány a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 96. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § (1) E rendelet alapján - a Tpv. 17. §-ában meghatározott szempontokra figyelemmel - mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalom (Tpv. 11. §) alól az a megállapodás, amelyben a résztvevő vállalkozások mindegyike a termelési vagy forgalmazási lánc egymástól eltérő szintjén működik, és amely azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek általi vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik (a továbbiakban: vertikális megállapodás).

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott mentesülés a vállalkozások társulása és tagjai között vagy a társulás és szállítói között létrejött vertikális megállapodásra akkor terjed ki, ha a tagok mindegyike árukat értékesítő kiskereskedő, és a társulás egyetlen tagjának és a Tpv. 26. §-ának (3) bekezdése szerint vele kapcsolatban álló vállalkozásoknak a teljes éves forgalma együttesen sem haladja meg a 4 milliárd forintot.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott mentesülés kiterjed a szellemi tulajdonjogok vevőre történő átruházására vagy a vevő általi hasznosítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó vertikális megállapodásra is, feltéve, hogy ezek a rendelkezések nem képezik a megállapodás elsődleges célját, és közvetlenül az áruknak vagy szolgáltatásoknak a vevő vagy annak vevői által történő felhasználására, értékesítésére vagy viszonteladására vonatkoznak. A mentesülés feltétele, hogy e rendelkezések a megállapodás szerinti áruk vagy szolgáltatások tekintetében ne tartalmazzanak az e rendelet alapján nem mentesített vertikális korlátozásokkal azonos célú vagy hatású versenykorlátozást.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott mentesülés nem vonatkozik a versenytárs vállalkozások között létrejött vertikális megállapodásra, kivéve, ha a versenytárs vállalkozások között nem kölcsönös vertikális megállapodás jön létre, és

a) a vevő teljes éves forgalma nem haladja meg a 2 milliárd forintot,

b) a szállító árukat gyárt és forgalmaz, míg a vevő olyan forgalmazó, aki nem gyárt a megállapodás szerinti árukkal versenyző árut, vagy

c) a szállító a kereskedelem több szintjén nyújt szolgáltatást, a vevő viszont nem nyújt a szállítóéval versenyző szolgáltatást a kereskedelemnek azon szintjén, amelyen a megállapodás szerinti szolgáltatásokat beszerzi.

(5) E rendelet nem vonatkozik azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek tárgya a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítésről szóló más rendelet hatálya alá esik.

(6) A (2) és (4) bekezdés szerinti teljes éves forgalom kiszámításához a megállapodásban résztvevő félnek és a hozzá kapcsolódó vállalkozásoknak az összes áru és szolgáltatás tekintetében elért előző évi összes nettó árbevételét kell figyelembe venni. Ennek során figyelmen kívül kell hagyni a megállapodásban résztvevő fél és a hozzá kapcsolódó vállalkozások közötti forgalmat vagy ez utóbbi vállalkozások egymás közötti forgalmát.

2. § (1) Az 1. §-ban foglaltak nem alkalmazhatók, ha a szállító piaci részesedése az érintett piacon, ahol a vertikális megállapodás szerinti árukat vagy szolgáltatásokat értékesíti, a harminc százalékot meghaladja.

(2) Kizárólagos szállítási kötelezettséget tartalmazó vertikális megállapodás esetében az 1. §-ban foglaltak nem alkalmazhatók, ha a vevő piaci részesedése az érintett piacon, ahol a megállapodás szerinti árukat vagy szolgáltatásokat beszerzi, a harminc százalékot meghaladja.

(3) A piaci részesedést a megállapodás szerinti áruk vagy szolgáltatások érintett piacán (Tpv. 14. §) az előző naptári évben elért nettó árbevétel alapján kell kiszámítani. A (2) bekezdés alkalmazásában a piaci részesedés kiszámításához a beszerzés értékét kell figyelembe venni. Ha a nettó árbevételre vagy a beszerzés értékére vonatkozó adat nem áll rendelkezésre, azt más megbízható piaci információ alapján kell meghatározni.

(4) A piaci részesedésbe az (1) bekezdés alkalmazásában a szállítóhoz, a (2) bekezdés alkalmazásában a vevőhöz a Tpv. 26. §-ának (3) bekezdése szerint kapcsolódó forgalmazók részére értékesítés céljából szállított valamennyi árut és szolgáltatást be kell számítani.

(5) Amennyiben a megállapodás hatálybalépését követően a piaci részesedés mértéke meghaladja az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti mértéket, a megállapodásra az 1. § a következő naptári év június 30-áig alkalmazható.

3. § Az 1. §-ban foglaltak nem alkalmazhatók arra a vertikális megállapodásra, amelynek célja közvetlenül vagy közvetve, önmagában vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együtt

a) a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve azt a lehetőséget, hogy a szállító legnagyobb eladási árat vagy ajánlott eladási árat határozzon meg, feltéve, hogy ez nem vezet a felek bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként rögzített vagy legkisebb eladási árhoz;

b) annak korlátozása, hogy a vevő milyen területen, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a megállapodás szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, kivéve

ba) a szállító számára fenntartott vagy a szállító által egy másik vevőnek juttatott kizárólagos területre irányuló vagy kizárólagos vevőkör részére történő aktív eladások korlátozását, ha ez nem korlátozza a vevő vevőköre általi eladásokat,

bb) a végső felhasználók számára a nagykereskedőként működő vevő általi eladások korlátozását,

bc) a nem szerződéses forgalmazók számára egy szelektív forgalmazási rendszer tagjai által történő eladások korlátozását, vagy

bd) a vevő korlátozását abban, hogy beépítés céljára szállított részegységeket adjon el olyan vevőknek, akik azokat a szállító által gyártott árukkal azonos típusú áruk gyártásában használnák;

c) a végső felhasználók részére egy szelektív forgalmazási rendszer kiskereskedőként működő tagjai általi aktív vagy passzív eladások korlátozása, nem érintve annak lehetőségét, hogy a rendszer valamely tagja számára megtiltsák, hogy tevékenységét nem megengedett helyről fejtse ki;

d) a forgalmazók között egy szelektív forgalmazási rendszeren belül megvalósított keresztszállítások korlátozása, ideértve a kereskedelem különböző szintjein működő forgalmazók közötti keresztszállítások korlátozását is; vagy

e) olyan korlátozás, amelyben a részegységet szállító és a részegységet beépítő vevő állapodott meg, és amely abban korlátozza a szállítót, hogy a részegységet pótalkatrészként adja el végső felhasználóknak, javítóműhelyeknek vagy más olyan szolgáltatóknak, akiket a vevő nem bízott meg áruinak javításával vagy karbantartásával.

4. § Az 1. §-ban foglaltak nem alkalmazhatók a vertikális megállapodásban szereplő következő kötelezettségekre:

a) olyan közvetlen vagy közvetett versenytilalmi kötelezettségre, amely határozatlan időre vagy öt évet meghaladó időtartamra szól, kivéve, ha a vevő a megállapodás szerinti árukat vagy szolgáltatásokat a szállító tulajdonát képező vagy a szállító által a vevőhöz nem kapcsolódó harmadik személytől bérelt helyiségekből vagy területről értékesíti, feltéve, hogy a határozott időre szóló versenytilalmi kötelezettség időtartama nem haladja meg azt az időtartamot, ameddig a vevő a helyiségeket vagy a területet elfoglalja. Az öt évet meghaladó időtartamra hallgatólagosan megújítható versenytilalmi kötelezettséget határozatlan időtartamra kötöttnek kell tekinteni;

b) olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettségre, amelynek értelmében a vevő a megállapodás megszűnése után nem gyárt, nem szerez be, nem ad el, vagy viszonteladás keretében nem értékesít árukat vagy szolgáltatásokat, kivéve, ha az ilyen kötelezettség

ba) a megállapodás szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal versenyző árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik,

bb) azokra a helyiségekre és területre korlátozódik, ahol a vevő a megállapodás időtartama alatt működik, és

bc) nélkülözhetetlen a szállító által a vevőre ruházott know-how védelméhez, feltéve, hogy az ilyen kötelezettség időtartama a megállapodás megszűnését követően legfeljebb egy év, amely feltétel nem érinti a közkinccsé nem vált know-how hasznosítására és nyilvánosságra hozatalára vonatkozó határozatlan időtartamú korlátozás lehetőségét; vagy

c) olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettségre, amelynek értelmében a szelektív forgalmazási rendszer tagjai meghatározott versenytárs szállítók áruit vagy szolgáltatásait nem értékesíthetik.

5. § E rendelet alkalmazásában

a) *áru és szolgáltatás*: a megállapodás szerinti árut és szolgáltatást a Tpv. 14. §-ának (2) bekezdése értelmében ésszerűen helyettesítő áru és szolgáltatás is;

b) *vállalkozás, szállító, vevő*: a vertikális megállapodásban résztvevő vállalkozás, szállító és vevő, továbbá a vertikális megállapodásban résztvevő vállalkozással, szállítóval és vevővel a Tpv. 26. §-ának (3) bekezdése szerint kapcsolatban álló vállalkozások, ahol vevőn azt a vállalkozást is érteni kell, amely a Tpv. 11. §-ának hatálya alá eső megállapodás alapján más vállalkozás nevében értékesít árukat vagy szolgáltatásokat;

c) *versenytárs vállalkozás*: az érintett piacon (Tpv. 14. §) működő vállalkozás vagy az a vállalkozás, amely potenciálisan a piacra léphet;

d) *versenytilalmi kötelezettség*: az a kötelezettség, amelynek értelmében a vevő nem gyárthat, vásárolhat, értékesíthet vagy viszonteladhat a megállapodás szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal versenyző árukat vagy szolgáltatásokat, továbbá a vevőt terhelő olyan kötelezettség, amelynek értelmében a szállítótól vagy a szállító által kijelölt harmadik személytől kell beszereznie a megállapodás szerinti áruból vagy

szolgáltatásokból és azok helyettesítőiből az érintett piacon megvalósított teljes beszerzésének több mint 80%-át, előző évi beszerzései alapján számítva;

e) kizárólagos szállítási kötelezettség: az a kötelezettség, amelynek értelmében a szállító a megállapodás tárgyát képező árut vagy szolgáltatást meghatározott felhasználás vagy viszonteladás céljára csak egy vevőnek szállíthatja;

f) szelektív forgalmazási rendszer: az a forgalmazási rendszer, amelyben a szállító vállalja, hogy a megállapodás szerinti árukat vagy szolgáltatásokat - közvetlenül vagy közvetve - csak meghatározott követelmények alapján kiválasztott forgalmazóknak értékesíti, és amelyben ezek a forgalmazók vállalják, hogy a szóban forgó árukat vagy szolgáltatásokat nemszerződéses forgalmazóknak nem értékesítik;

g) szellemi tulajdonjogok: az iparjogvédelmi jogok, a szerzői jog és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok;

h) know-how: a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 86. §-ának (4) bekezdésében szabályozott vagyoni értékű gazdasági, műszaki, szervezési ismeret és tapasztalat;

i) aktív eladás: a szállító vagy általa más vevő számára fenntartott kizárólagos területen a vevő által létesített lerakatból vagy fenntartott árukiadó raktárból megvalósított, valamint az e területen lévő vevők számára vagy a szállítónak vagy általa más vevőnek fenntartott kizárólagos vevőkör számára a vevő által kezdeményezett értékesítés;

j) passzív eladás: a szállítónak vagy általa más vevőnek fenntartott kizárólagos területen lévő vevők, illetve a szállítónak vagy általa más vevőnek kizárólagosan fenntartott vevők körében a vevő által folytatott aktív eladási politika hiányában a vevőhöz beérkező megrendelés teljesítése.

6. § Az e rendelet alapján mentesülő vertikális megállapodások esetében a Gazdasági Versenyhivatal a Tpv. 16/A. §-a alapján megállapíthatja, hogy az adott megállapodásra a csoportos mentesülés kedvezménye a jövőre nézve nem vonatkozik.

7. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalom (Tpv. 11. §) alól e rendelet hatálybalépését követő egy évig mentesül az e rendelet hatálybalépését megelőzően kötött és az 53/1997. (III. 26.) Korm. rendelet, az 54/1997. (III. 26.) Korm. rendelet, illetve a 246/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet alapján mentesülő, de e rendelet előírásainak meg nem felelő megállapodás.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a kizárólagos forgalmazási megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 53/1997. (III. 26.) Korm. rendelet, a kizárólagos beszerzési megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 54/1997. (III. 26.) Korm. rendelet, a franchisemegállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 246/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet és a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény végrehajtását szolgáló egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 246/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 1. §-ának (2)-(4) bekezdése.

(4) E rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségeknek a Szerződés 81. Cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló 2790/1999/EK bizottsági rendeletével részben összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.